

Sadržaj

Događaji

Događaji iz medija

Saopćenja za javnost

Konkursi

Najava događaja

Linija za pomoć novinarima

Princip javnog poniženja

Piše: Boro Kontić

Komentar Mehmeda

Halilovića: Prisluškiivanje

Izostaje li solidarnost među novinarima

Intervju: Milkica Milojević

Kako zakonito prisluškiivati?

Piše: Nusmir Huskić

Ko to tamo prisluškuje?

Piše: Kemal Kurspahić

Valter zove Čavku

Piše: Vildana Selimbegović

Uvodnik

Početak ove godine nisu obilježili samo protesti u cijeloj BiH nego i afere prisluškiivanja. Na internetu su se pojavili snimci više razgovora predsjednika Federacije BiH Živka Budimira i urednika Informativnog programa Federalne televizije Avde Avdića, a zamjenica glavnog državnog tužioca – i kandidatkinja za imenovanje u Vrhovni sud Federacije – Vesna Budimir obavijestila Tužilaštvo BiH da je nezakonito praćena i prisluškiivana. Sve se dešava nakon samo dva mjeseca od afere prisluškiivanja novinara Oslobođenja i BH Dana.

Prisluškiivanje kao metoda koju koriste moćnici i političke partije za ucjene i zastrašivanja novinara i stavljanja medija pod svoju šapu odavno je ustaljena praksa u cijeloj regiji. Nijedna državna institucija niti političar nije se udostojio da javno progovori o ovim slučajevima, da osudi, pozove na odgovornost. Nadležne državne službe nikada nisu dale kredibilno objašnjenje svojih postupaka. Bh. pravosuđe umjesto da se napokon posveti nelegalnim prisluškiivanjem novinara, u toku protesta izdaje sramnu naredbu medijima da ustupe sav materijal dodatno ugrožavajući novinarske slobode i sigurnost novinara.

Zbog ovakvog odnosa držanih institucija i političkih partija prema novinarima najava rukovodstva dnevnog lista Oslobođenje da će zbog prisluškiivanja novinara pravdu tražiti pred sudom u Strazburu, odlična je i ohrabrujuća vijest. Prešutno odbravanje prisluškiivanja i ucjena novinara predugo traje i potrebno je insistirati na raspravi u Parlamentarnoj skupštini BiH o svim aferama prisluškiivanja, o zloupotrebi, zakonima, odgovornosti.

Ne može se očekivati da će se u skoroj budućnosti ministri smjenjivati zbog prisluškiivanja novinara kao što je prije dvije godine bio slučaj u Slovačkoj ali se moraju zahtijevati istrage o nelegalnom prisluškiivanju. Krivci za zloupotrebe prilikom prisluškiivanja novinara trebali bi da budu procesuirani i kažnjeni u skladu sa zakonom i da javnost bude obavještena o takvim zloupotrebama.

O ovoj temi detaljnije govore Boro Kontić, dugogodišnji novinar i direktor Media centra, Mehmed Halilović, pravni savjetnik za medijska pitanja u organizaciji Internews, Milkica Milojević, predsjednica Udruženja/udruge BH novinari i advokat Nusmir Huskić. Prenosimo i tekstove Vildane Selimbegović, urednice Oslobođenja i Kemala Kurspahića, urednika lanca nedjeljnih listova The Connection Newspaper i predsjednika Instituta za medije u demokratiji sa sjedištem u Washingtonu.

Adis Šušnjar, Udruženje/udruga BH Novinari

Događaji

21.03.2014.

Digitalne priče kao rezultat projekta “Nulta tolerancija na diskriminaciju”
“Nulta tolerancija na diskriminaciju” rezultat je vizije “Centra za pravnu pomoć ženama” Zenica i “Udruženja/Udruge novinara BiH – Klub novinara Zenica” da kroz korištenje modernih tehnologija pomogne marginaliziranim i ranjivim grupama, svima onima koje/i su na svojoj koži osjetile/i diskriminaciju, nasilje, govor mržnje. Želi se podstaknuti rasprave i promišljanja, ukazati na temeljne pojmove i prava marginaliziranih grupa, osnažiti i ojačati njihovo samopouzdanje objavljivanjem “digitalnih priča” – priča o životima, iskustvima i borbi marginaliziranih grupa.

Vidi cijeli članak

Princip javnog poniženja

Piše: Boro Kontić

Odmah ću reći da nijedan snimak prisluškiivanja nisam čuo niti pročitao transkript. Jednostavno, gadi mi se. Prije desetak ili možda više godina kada je objavljena jedna od bosanskih knjiga u kojima se otkrivaju tajne našeg rata od 1992. do 1995. godine među dokumentima, uglavnom prisluškiivanih telefonskih razgovora, našao se i jedan “moj”. Dijalog sa Jukom Prazinom, u to vrijeme, visokim oficirom bosanske vojske. Ne laskam sebi i znam da niko nije prisluškiivao telefon koji sam najčešće koristio na Radiju BiH, ljeta 1992.

Prisluškiivan i sniman je Juka, ako se ne varam, tada među tri vojna komandanta u Sarajevu. Objavljeni tekst samo sam preletio i začas utvrdio da je vjerodostojan. Naravno da se nisam sjećao cjeline pa ni detalja tog, za mene, krajnje mučnog razgovora ali, brzo prelazeći po rečenicama, odmah sam se prisjetio te jadne i ponižavajuće situacije u kojoj sam se zatekao i uz krajnje muke pokušavao objasniti ili opravdati jedan tekst

Događaji

09.03.2014.

BHN i NDNV predstavili projekat "Živjeti zajedno"

Projekat "Živjeti zajedno" koji podrazumijeva produkciju pet dokumentarnih filmova i deset istraživačkih tekstova o pozitivnim pričama i građanskoj hrabrosti iz ratnog i poratnog perioda na području bivše Jugoslavije, predstavljen je na konferenciji za novinare u hotelu Grand u Sarajevu u organizaciji Udruženja BH novinari i Nezavisnog društva novinara Vojvodine. Dokumentarci i priče imaju za cilj da promoviraju vrijednosti suživota, uvažavanja različitosti i solidarnosti među ljudima. Generalna tajnica Udruženja BH novinari Borka Rudić i Dinko Gruhonjić, predsjednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine, kazali su da se radi o projektu koji se realizira u Bosni i Hercegovini i Srbiji i koji je otvoren i za druge potencijalne partnere iz regiona u ovisnosti od toga gdje će biti otkrivene "neispričane priče" a koje su potisnute u drugi plan u vremenima zla te nacionalističkih i političkih manipulacija.

Udruženje/udruga BH novinari i Nezavisno društvo novinara Vojvodine pozvali su građane u regionu bivše Jugoslavije da se jave sa svojim pričama ili prijedlozima za humane i pozitivne priče iz ratnog i poratnog perioda.

U moru negativnih primjera, nasilja, ratnih zločina, genocida, potpuno su zaboravljeni pojedinci, organizacije i inicijative, koje su konkretnim djelima pomogli onima "sa druge strane". Oni koji su se pokušali suprotstaviti zlu snosili su mnogobrojne negativne posljedice od strane "svojih". Ali, uprkos tome, nisu odustajali. Idući tragom slučaja Srđana Aleksića, koji je desetak godina poslije završetka rata stekao zaslužno pravo da bude heroj, je da progovorimo o sličnim pozitivnim/svijetlim primjerima u ratnom okruženju.

Vidi cijeli članak

Senada Pećanina, objavljen na radiju, i koji je žestoko kritički govorio o generalu Prazini. Nimalo manje poniženje nisam osjetio kada sam ugledao taj razgovor u knjizi. Uz nju je bio priložen i CD sa tonskim zapisom našeg razgovora.

Pitao sam se tada da li je autor te knjige morao tražiti moje odobrenje da objavi tekst prisluškivanog razgovora? Da je tražio ne bih mu dao pristanak. To je za mene vrsta dokumenta koja nema nikakvu javnu vrijednost. Ali, nije me pitao i mislim da nije samo povrijedio elementarni moral nego pretpostavljam da postoji i neko zakonsko uporište da se takva korespondencija ne objavljuje bez dozvole učesnika.

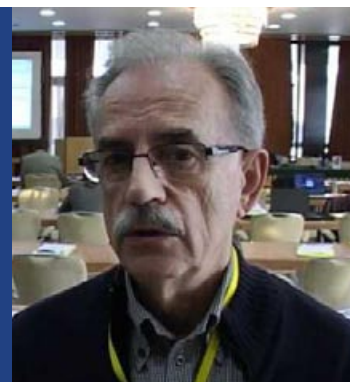
Problem sa objavom prisluškivanih razgovora u današnjem BH društvu jeste uglavnom u tome što se oni koriste samo u situacijama kada se javne ličnosti ili medijske kuće trebaju ukrotiti. Ko se bolje sjeća zna da je slučaj Živka Budimira započeo kada je SDP poželio da promijeni partnere za većinu u federalnoj Vladi i Parlamentu. Onda se ispostavilo da je funkcija predsjednika Federacije po Ustavu ključna za rekonstrukciju vlasti što je dotada neprimjetnog Budimira izbacilo u prvi politički red. Njegovo protivljenje dovelo je do toga da se, dotada uspavana državna tijela, probude i postanu naglo efikasna. Otkrivena je afera pomilovanja. U tom svjetlu treba gledati i poplavu prisluškivanih razgovora koji u ovom društvu služe kao javna kazna i efikasno discipliniranje protivnika.

Da je Živko Budimir potpisao što se tražilo budite sigurni da bi dan danas nemilice pečetao pomilovanja i redovno divanio sa urednicima vijesti. Nikoga se to ne bi ticalo u javnosti iako se radi o prvorazrednoj sudskoj i novinarskoj temi.

Mehmed Halilović

"Objavljivanje prisluškivanih razgovora je za svaku osudu"

Potpuno je neprihvatljivo prisluškivanje novinara ali i prisluškivanje koje novinari rade, toga nema puno kod nas ali ima slučajeva u svijetu. Prisluškivanje novinara je vrlo upitno i ono može biti dozvoljeno samo na osnovu sudske odluke. U konkretnom slučaju Avdić-Budimir nisam siguran da je postojala uopšte sudska odluka i to ukazuje da je u samom pravosuđu veliki problem ali istovremeno i u cijelom društvu. S druge strane objavljivanje takvih razgovora je još gora stvar i za svaku osudu je. Bilo bi puno bolje da je pravosuđe takve stvari rješavala na vrijeme i obustavila ih, a ne da sad pravi pritisak na medije tražeći da se predaju svi snimci u roku 3- 4 dana, uključujući i neobjavljene snimke. To je zloupotreba i manipulacija i za najoštriju je osudu. Novinarske organizacije bi trebale da insistiraju na odgovornosti. Ne može tužilac sjediti i raditi i dalje posao na kojem je radio nakon tih stvari. Nije dovoljno jednom kazati nasim vlastima pa i pravosudnim organima nego im treba često ponavljati zahtjeve.

17.03.2014.

Novinar Jutarnjeg lista **Boris Dežulović** dobitnik je ovogodišnje novinarske nagrade European Press Prize u kategoriji najboljeg komentara. Nagradu je dobio za tekst 'Vukovar: spomenik mrtvom gradu u prirodnoj veličini' objavljen u tjedniku Globus 19. 11. 2013. godine povodom godišnjice pada Vukovara. Nagradu mu je u Londonu u ponedjeljak dodijelio međunarodni žiri u kojem sjede urednici iz nekih od najuglednijih medijskih kuća, poput Thomson Reutersa, Le Mondea, El Paisa i Jyllands-Postena. European Press Prize pokrenuta je 2012. godine, a dodjeljuje se u ukupno četiri kategorije.

11.03.2014.

Predstavnica OSCE-a za slobodu medija, Dunja Mijatović, izrazila je zabrinutost zbog dvoje ukrajinskih novinara nestalih 9. marta.

"Izuzetno sam zabrinuta zbog eskalacije napada na novinare na Krimu", navela je Mijatović u saopštenju, ističući da je odgovornost za bezbjednost novinara na "onima koji odgovaraju za sprovođenje zakona i održavanje reda na Krimu. Oni moraju odmah da oslobode te novinare", rekla je Mijatović.

11.03.2014.

Dvodnevni Forum digitalnih medija održan je 6 i 7. marta u Mediacentru u Sarajevu. "Modeli finansiranja i preživljavanja", "Obrazovanje novinara u digitalnom dobu", "Fenomen građanskih medija", neke su od sesija foruma koji je privukao velik broj medijskih stručnjaka, novinara i urednika. U Bosni i Hercegovini, ali i u regiji godišnje diplomira preveliki broj studenata novinarstva, jedan je od zaključaka Forumu. Također, teorija je na svim fakultetima dominantna u odnosu na praksu.

"Smatram da je nužno da se na fakultetima za novinarstvo uvede puno više praktičnog rada i da studente trebamo podučavati šta su to profesionalni kriteriji", kazala je profesorica na Fakultetu Političkih znanosti iz Zagreba, Tena Perišin. Razgovarano je također i o tome, na koji način se modernijim nazivima odsjeka i predmeta na fakultetima pokušava privući pažnja studenta.

Opširnije

se, pošteno: koliko smo zaista profesionalci i koliko smo spremni da se borimo?

E-novine: Da li možemo uopšte govoriti o BiH kao o pravnoj državi kada ovakvi pritisci na novinare prolaze nekažnjeno, bez istrage o nalogodavcima? dok se u nekim zemljama, poput Slovačke, zbog sličnih afera smjenjuju ministri.

Milkica: O BiH kao pravnoj državi ne možemo govoriti i to iz sijaset razloga čije bi nabranje i elaboriranje potrajalo. Kad su u pitanju pritisci na novinare, bitna je dakako istraga i pozivanje na zakonom propisanu odgovornost, ali mislim da to nije ključ. Neće prljave igre i pritisci prestati, sve dok se u ovoj zemlji ne utemelje i principi profesionalne i političke odgovornosti. U prevodu, to bi značilo: nije najbitnije da li će policajac koji nezakonito nekog prisluškuje završiti u zatvoru, bitnije je da, nakon takvog skandala više nikad ne može biti policajac, ni državni službenik, ni tužilac. Nije najbitnije ni da li će političar XY završiti u zatvoru, ali kada bi pouz-

Izostaje solidarnost među novinarima

E-novine: Kako komentarišete zadnje slučajeve prisluškivanja novinara Oslobođenja, BH Dana i objavljivanja snimaka telefonskih razgovora urednika FTV-a Avde Avdića sa predsjednikom FBiH Živkom Budimirom?

Milkica: Prisluškivanje novinara je besprizorna politička ujdurma, koja je, nažalost, postala dio bh. folk-lora. Nije ovo prvi, a bojim se da neće biti ni posljednji skandal ove vrste. Pogotovo će teško biti živjeti u ovoj zemlji i baviti se, koliko toliko pristojnim novinarstvom u narednih nekoliko mjeseci. Idu izbori, biračko tijelo je gladno, bolesno od beznađa i ogorčeno zbog nagomilanih nepravdi, a budžetske kase su odavno oglodane. Preostaju, dakle, samo jeftine i priproste zabave za zamajavanje puka. Jedna od takvih je bacanje zločestih novinara lavovima.

Kršenje zakona i procedura, u ovom slučaju jeste nespornan, ali ne i jedini problem. Zašto, uopšte neko krši zakon da bi prisluškivao novinare, koji ionako rade (ili bi bar trebalo da rade) javni posao? Nije li to paradoks? I koga uopšte zanima šta je urednik rekao predsjedniku, ko je lijepa dama s televizije, i tako dalje i tome slično... dok nam iz očiju krađu naše milione, fabrike i rudnike, dok policajci pred nosom dilaju drogu našoj djeci, ambasadori švercuju citostaticima, sumnjiva lica sa potjernica postaju ministri i tako unedogled...

E-novine: Da li je izostala podrška, solidarnost i pritisak medija na bh. pravosuđe da se ovi slučajevi razjasne, da se utvrde krivci?

Milkica: Pritisak medija na bh. pravosuđe je prilično nerealna opcija: niti postoji koherentan entitet koji bismo mogli nazvati bh. medijima, niti postoji neko čvrsto tijelo koje bismo mogli imenovati kao bh. pravosuđe, pa prema tome tu nema ko na koga da "vrši pritisak". Unutar tog vašara, naravno, ima raznih kombinacija, nekih medija sa nekim ljudima iz pravosuđa, ali... to je već priča u kome nema govora o nekakvom demokratskom pritisku i preuzimanju odgovornosti. Ono što me boli jeste izostanak solidarnosti među novinarima, profesionalcima, jer sve dok ćutimo svako od nas može biti sljedeći, kao u onoj čuvenoj od Marina Nimelera: kad su došli po Jevreje...Možda je ovo i prilika da stanemo pred ogledalo i zapitamo

Saopćenja za javnost

26.03.2014.

Utvrditi ko stoji iza napada na novinarku Semiru Degirmendžić

Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari i Linija za pomoć novinarima izražavaju zabrinutost zbog brutalnog napada na profesionalni i lični integritet novinarku Dnevnog avaza Semire Degirmendžić.

Priprema, štampanje i objavljivanje plakata sa likom Semire Degirmendžić i tekstom koji ima političku poruku predstavljaju direktan atak na slobodu izražavanja i neotuđivo pravo svakog novinara na slobodan i dostojanstven rad. Istovremeno, ovo je i pokušaj ugrožavanja lične sigurnosti novinarku Degirmendžić i poziv na javni lič, koji zahtjevaju serioznu istragu nadležnih policijskih organa, utvrđivanje identiteta autora i izvršilaca ovog neprimjerenog postupka.

Vidi cijeli članak

05.03.2014.

Javni apel plenumu građana

U ime Upravnog odbora Udruženja/udruge BH novinari i Linije za pomoć novinarima generalna tajnica novinara, Borka Rudić, uputila je javni apel za poštivanje prava novinara i medijskih uposlenika, kao i osiguranje uvjeta za dostojanstveno i sigurno obavljanje novinarskih zadataka – izvještavanja sa sjednica Plenuma i drugih događaja u vezi sa Plenumom građana i građanki Sarajeva i njegovih radnih tijela/grupa.

Vidi cijeli članak

01.03.2014.

Javni protest SNSD-u iz Banja Luke

Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari upućuje najoštrij protest Savezu nezavisnih socijaldemokrata Republike Srpske sa Miloradom Dodikom na čelu, radi formiranja liste takozvanih nepodobnih medija, nevladinih organizacija i nezavisnih novinara i intelektualaca, koji se etiketiraju kao "strani plaćenici" i "rušitelji" ustavnog poretka i opstojnosti Republike Srpske.

Kao vladajuća partija u RS i jedna od najznačajnijih u institucijama državne vlasti, SNSD je na potpuno neprimjeren i antidemokratski način izložila javnom linču medije, NGO i pojedince, dovodeći u opasnost njihove živote i ličnu sigurnost, te rušeći njihovo elementarno pravo na slobodu izražavanja i javnog djelovanja.

Vidi cijeli članak

nikacijskih operatera, zar smo zaboravili da u većini filmova postoji scena u kojoj se neko "prikači" na telefonsku liniju žrtve glumeći da izvodi radove na održavanju vodova i priključkom na analognu liniju prisluškuju razgovore? No, dobro, vjerovanto je to sad usavršeno pa se to može uraditi kroz par "klikova" na odgovarajuće softvere sjedeći u uredu. Da postoji obaveza uposlenih kod telekom operatera da učestvuju u zakonitom postupku prisluškivanja izričito propisuje i Zakon o krivičnom postupku u dijelu teksta koji se odnosi na posebne istražne radnje nadzora i tehničkog snimanje telekomunikacija (op.a. prisluškivanje analognog i mobilnog telefona), ali šta je sa nezakonitim postupkom?

Iako smo dio sumnje prebacili i na službenike telekom operatera, ja ipak želim vjerovati da je prisluškivanje bilo zapravo "nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija" što bi značilo da je sukladno Zakonu o krivičnom postupku bila pokrenuta redovna procedura protiv osoba za koje je postojala osnova sumnje da je sama ili sa drugim učestvovala ili učestvuje u izvršenju krivično djela a jedini način da se pribave dokazi protiv tih osoba bilo je "prisluškivanje". U tom pogledu, Zakon o krivičnom postupku bi nalagao postojanje naredbe sudije za provedbu ove radnje, postojao bi spis u nadležnom tužilaštvu, a pod određenim okolnostima prisluškivana osobe bi imale pravo da pristupe podacima, odnosno da budu

dano znao da će nakon skandala sa prisluškivanjem sto posto izgubiti na izborima, da će njegova politička karijera biti završena, dva puta bi promislio šta radi. To što je slovačka premijerka prije dvije godine "stala na stranu novinara" možda svjedoči da u Slovačkoj, osim krivične, postoji i politička i profesionalna odgovornost i da je premijerka, kao pragmatična političarka, izračunala da joj se "više isplati" da podrži novinare, pritegne obavještajce i smjeni ministra, nego da uradi obrnuto. Zamislimo takvu situaciju u BiH!

E-novinar: Prisluškivanje novinara i objavljivanje snimaka se koriste kada je potrebno neki medij učiniti poslušnijim. Takvih pokušaja svakako neće nedostajati u predizborno vrijeme. Na koji način novinari mogu da se zaštite u ovakvim situacijama?

Milkica: Možda će zvučati paradoksalno, ali od zakulisnih spletki najbolje ćemo se zaštititi javnošću i transparentnošću svog rada. Prisluškivanje je naporan, dosadan i ekstenzivan posao, i ako prisluškivači od njega nemaju baš nikakve koristi, brzo će odustati. Naravno tu je i pitanje privatnosti, ali sumnjam da su privatni životi novinara i novinarki neka "valuta" za potkusurivanje" i ucjene.

Razgovarao Adis Šušnjar

Kako zakonito prisluškivati?

Piše: Nusmir Huskić

I kao što svaki pravnik to radi, najbolje je odmah osvrnuti se na propise i postaviti dileme. Naime, i dok Zakon o krivičnom postupku u dijelu koji se odnosi na "neovlašteno prisluškivanje" još u prvom stavu članka navodi da "Ko putem posebnih naprava bez odobrenja prisluškuje..." meni u glavi prolaze scene iz filmova, domaćih ili stranih serija, u kojem se ne koriste nikakve "posebne sprave", ali se ipak prisluškuje, i to najčešće kroz otvore na vratima, zidovima, prozorima, pa se zapitam da li je ovo zaista krivično djelo?? Očito da nije! Čudno, pronašli smo "rupu" u zakonu! Ne znam da li smo prevazišli te stare metode, ali danas neovlašteno možemo prisluškivati samo koristeći posebne naprave jer Krivični zakon navodi kako će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora svaka osoba koja koristeći posebne sprave, a bez odobrenja, prisluškuje ili zvučno snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namijenjena ili omogućiti nepozvanoj osobi da se upozna sa razgovorom i izjavom koja je neovlašteno prisluškivana ili snimana.

Ako bismo citirani član pokušali primijeniti ne nedavne slučajeve "neovlaštenog prisluškivanja" ne možemo izbjeći prvo i najvažnije pitanje - da li je prisluškivanje uopšte bilo neovlašteno? Ukoliko jeste, to znači da je neka osoba, obično službena osoba u državnim organima počinila gore opisano krivično djelo, te je predmet "neovlaštenog prisluškivanja" sasvim lako dokazati i adekvatno kazniti ovu osobu. Međutim, postoje i drugi načini i druge osobe koje su mogle obezbijediti da sporni snimci procure u javnost. Krenimo redom, šta je sa službenicima telekomu-

Konkursi

BHN i NDNV raspisuje: Konkurs za sudjelovanje u projektu "Živjeti zajedno"

Nezavisno društvo novinara Vojvodine i Udruženje/udruga BH novinari pozivaju novinare/ke iz BiH i Srbije da se prijave na konkurs za sudjelovanje na seminaru o dokumentarnom filmu i istraživačkom novinarstvu u Novom Sadu (Palić) od 11. do 13. aprila ove godine i prijem u produkcijski tim projekta "Živjeti zajedno".

Projekat podrazumijeva produkciju pet dokumentarnih filmova i deset istraživačkih tekstova o pozitivnim pričama i građanskoj hrabrosti pojedinaca tokom ratnog i poratnog perioda na području bivše Jugoslavije. Priče imaju za cilj da promoviraju vrijednosti suživota, uvažavanja različitosti i solidarnosti među ljudima.

Za novinare koji budu primljeni u produkcijski tim bit će obezbijeđeni honorari kao i svi drugi potrebni uslovi za rad. Novinari iz BiH (Srbije) koji prođu konkurs radiće sa mentorima za istraživačke priče i dokumentarni film tokom seminara u Novom Sadu. Mentori će odabrati novinare koji će učestvovati u pisanju priča i snimanju dokumentarnih filmova.

Konkurs je otvoren do 31. marta 2014. godine. Planirano je da ovaj projekt, koji se realizira pod pokroviteljstvom Medijskog fonda Evropske unije (EU), traje 16 mjeseci.

Pravo na učešće imaju svi novinari/ke iz BiH i Srbije sa najmanje pet godina radnog iskustva. Prednost će imati novinari/ke koji su radili priče o ratnim dešavanjima i priče vezane za suočavanje sa prošlošću. Potrebno je da kandidati, pored biografije, kao dokaz o radu dostave dva teksta ili priloga iz dosadašnjeg rada i preporuku urednika.

Vidi cijeli članak

Nagrade za novinarsko izvještavanje zasnovano na podacima 2014

Izbor za Data Journalism Awards nagrade je međunarodno takmičenje koje nagrađuje najbolje radove iz oblasti izvještavanja zasnovanog na podacima i ukazuje na sve veći značaj ove vrste novinarstva.

Takmičenje organizuje Globalna urednička mreža (Global Editors Network) u saradnji sa kompanijom Gugl, a nagrade se dodjeljuju za najbolje u 8 kategorija.

Za nagrade mogu konkurisati medijske kompanije, neprofitne organizacije i slobodni novinari ili pojedinci, kao i radovi nastali u saradnji među organizacijama. Žiri koji će biti sastavljen od eksperata i urednika iz ove oblasti novinarstva izabrac 8 pobjednika koji će osvojiti nagrade u ukupnom iznosu od 16.000 eura. Dobitnici nagrada biće objavljeni na godišnjoj manifestaciji GEN News Summit, koja se održava u Barseloni, 12. juna 2014. godine.

Krajnji rok za slanje prijava je 4. april 2014. godine.

*Više podataka
Formular za prijavu*

službeno obaviještene o preduzetim radnjama, razlozima za njihove po-
duzimanje. A kada odluče da ne vode istragu protiv tih osoba, tužilaštvo
bi bilo dužno da objasni da pribavljene informacije nisu bile dovoljne za
krivično gonjenje i najvažnije, da je prikupljeni materijal uništen. Ukoliko
pak prisluskiwane osobe, bolje reći osumnjičeni, ne prime ovo obavještenje,
to znači da nadležno tužilaštvo prikuplja informacije kako bi pokrenulo
postupak, te da uopšte neće doći do uništenje materijala. Kao što već sad i
student 2. godine Pravnog fakulteta može zaljučiti, niti u jednoj zakonitoj
varijanti u fazi istrage ti snimci ne mogu procuriti u javnost.

U kontekstu citiranih zakonskih propisa nije teško zaključiti da je, bilo
tokom istrage, bilo tokom "neovlaštenog snimanja" pojedini materijal, da
li svjesno ili nesvjesno, ali ipak mislim svjesno i planski, procurio u medije.
Čija je odgovornost najveća, a čija najmanja, te odakle "curi" ipak treba
utvrditi, jer ne trebamo zaboraviti osnovno načelo da niko nije kriv dok se
ne dokaže suprotno.

Ipak, svjesni smo da je prisluskiwanja, kako ovlaštenog, tako i neovlaštenog
bilo oduvijek, a u međuvremenu se, osim tehnologije, ništa nije promijeni-
lo, pa se pitam da li te "posebne sprave" mogu da snimaju naše razgovore
i na bazenu, jer to mi preostaje kao jedina lokacija za vođenje povjerljivih
razgovora.

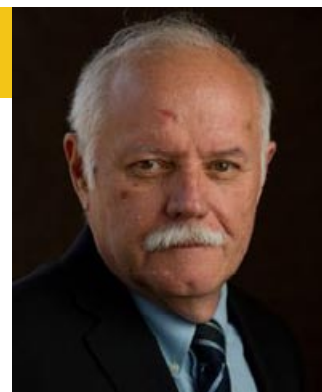
Ko to tamo prisluskuje

Piše: Kemal Kurspahić

Dvije vijesti u novije vrijeme o prisluskiwanju
javnih ličnosti, pa i visokih državnih
službenika, u Bosni i Hercegovini mogle
bi predstavljati alarm i poziv ovdašnjoj
javnosti da otvori lokalnu debatu o jed-
noj globalno vrlo značajnoj temi: pravu
na privatnost u vrijeme sve otvorenijih ko-
munikacija i posebno o načinima kako da
se građanin zaštiti od nepozvanog nadzora
vlasti nad privatnim životom i razgovorima i posebno od zloupotrebe
tako pribavljenih informacija za političke ucjene i kompromitacije i
montirane političke i pravosudne ucjene i progone.

Ta dva svježa bosanskohercegovačka primjera uključuju vijest kako je
zamjenica glavnog državnog tužioca – i kandidatkinja za imenovan-
je u Vrhovni sud Federacije - Vesna Budimir obavijestila Tužilaštvo
Bosne i Hercegovine da je nezakonito praćena i prisluskiwana a prve
nezvanične informacije govorele su kako su uređaji za prisluskiwanje
bili postavljeni u njenom službenom automobilu i u njenom stanu.

Samo nešto ranije javnost je imala priliku i da se neposredno upozna
s rezultatima slične operacije prisluskiwanja: na Internetu su se po-
javili snimci više razgovora predsjednika Federacije BiH Živka Budi-
mira i urednika Informativnog
programa Federalne televizije
Avde Avdića. Ti snimci upućuju
na razmišljanje o tome koliko je
nevidljiva granica između novi-
nara u potrazi za informacijom iz
prve ruke i političara kao izvora
informacija i koliko je tu prostora
za uzajamne, ja tebi - ti meni,
ustupke u kojima novinar može
postati i saučesnik u političkim
spletkama ili dozvoliti političaru
neprijemeren uticaj na to šta će i
kako biti objavljeno.

U ovom slučaju, prisluškivani i snimljeni – a zatim i javnosti servirani – razgovori urednika televizije i predsjednika Federacije mogli bi biti i primjer sposobnosti novinara da, kad god mu je to potrebno, dođe i do najpoznatijeg izvora za relevantne federalne teme kada ne bi bili začinjeni i primjerima u kojima predsjednik od urednika traži da „ispoštuje ono“ – u vezi s napadom na nadležno ministarstvo u vezi s revizijom boračkih primanja – ili kad novinar aktivno učestvuje u obezbjeđivanju predsjedniku dokumenata koji će pomoći javnoj kompromitaciji kandidata za sudiju Vrhovnog suda Federacije u vezi s nezakonitom dodjelom državljanstava imigrantima „afroazijskog porijekla“. Među pikanterijama iz tih snimaka bosanskohercegovački mediji izdvajaju i žaljenje predsjednika što je zbog nekog nesporazuma propustio da se pojavi u dnevniku Federalne TV „kod one lijepe dame“.

Ovi primjeri potiču na razmišljanje o bar dvije relevantne teme: o tome kako ograničiti i svesti u zakonske okvire uhođenje građana i o novinarskoj etici u komunikaciji s izvorima informacija.

Prisluškivanja je oduvijek bilo i uvijek će ga biti. U predratnom Sarajevu je magazin Walter objavio spisak 40 prisluškivanih Sarajlija na kojem se našlo i moje ime kao tadašnjeg glavnog urednika vodećeg dnevnog lista u Bosni i Hercegovini. Neposredno prije bosanskohercegovačkog rata – u ljeto 1991. na terasi pred Gradskom kavonom u Dubrovniku – slučajno sam se sreo i popio kafu s ministrom od najvećeg povjerenja Alije Izetbegovića koji me pitao: šta bih uradio ako bih došao u posjed snimaka telefonskih razgovora predsjednika Srbije Slobodana Miloševića i predsjednika Srpske demokratske stranke Radovana Karadžića o naoružavanju bosanskih Srba od strane jugoslovenske armije.

„Provjerio bih autentičnost tih razgovora i svakako ih objavio“ – odgovorio sam i po povratku u Sarajevo učinio sve što sam mogao da dođem do snimaka ili prepisa tih razgovora. Na žalost – tadašnja vlast u Sarajevu je odlučila da te razgovore čuva kao najstrožu tajnu i za njih se saznalo tek kasnije kad je formiranje i naoružavanje srpskih paravojnih snaga već uveliko završeno i kad je tadašnji premijer Ante Marković u Saveznom izvršnom vijeću progovorio o njima.

Bilo bi dobro kad bi najnovije afere s prisluškivanjem u Sarajevu poslužile da se najzad, kao što se čini ovih dana povodom globalne afere s prisluškivanjem u Americi, zakonski reguliše: ko, kako i zašto može odobriti ili naložiti prisluškivanje i ko i kako može imati demokratski nadzor nad prisluškivanjem kako ono ne bi bilo zloupotrebavano za političke ucjene, kompromitacije i montirane afere i sudske procese.

A šta s novinarstvom? Ono mora, prije svega, da se zaštiti iznutra: usvajanjem i poštovanjem strožih etičkih normi i poštovanjem javnosti. Ali, ono – u ime javnosti – mora biti i pošteđeno ucjena u vezi s profesionalnom samostalnošću. Primjer te vrste pritiska na medijske slobode mogao se vidjeti u ovonedjeljnom gostovanju sandžackog muftije Muamera Zukorlića na Federalnoj TV u dijaloškoj emisiji „Pošteno“ Duške Jurišić. Muftija je bio vrlo uporan da mu se dozvole dugi monolozi u vezi s njegovim viđenjem odnosa u Islamskoj zajednici Srbije ali kad je u okviru emisije prikazan i snimak u kojem građani Sandžaka govore o muftiji – pri tome je prikazan vrlo uravnotežen spektar izjava „za“ i „protiv“ – upustio se u lekciju o tome kako je Federlna TV svojevrsni paradoks u novinarstvu: živi od novca građana u vidu pretplate a ne poštuje osjećanja većine tih građana – Bošnjaka. Kao da građani plaćaju Federalnu TV da poštedi kritike muftiju Zukorlića i njegove političke istomišljenike.

(Preuzeto sa portala Slobodnaevropa.org)

Valter zove Čavku

Piše: Vildana Selimbegović

Najava događaja

- Seminar za novinare u Novom Sadu od 11. do 13. aprila 2014. u sklopu projekta „Živjeti zajedno“. Seminar podrazumijeva produkciju pet dokumentarnih filmova i deset istraživačkih novinarskih radova o pozitivnim primjerima iz ratova na tlu bivše Jugoslavije. Projekat provode NDNV i BH Novinari pod pokroviteljstvom Medijskog fonda EU.

- Istraživanja u sklopu regionalnog projekta „Civil Response to Clientelism in Media - Media Circle Project“

Volim nedjelju, onaj osjećaj dugometražne kafe uz Hercula Poirota i laganog iščekivanja ko će zablistati do podneva. Novinari znaju o čemu pričam: političari su u Bosni i Hercegovini davno shvatili da je nedopustivo ostaviti narod bez njih čitav dan, pa se nedjeljom utrkuju ko će koga više napasti. Cijela se Redakcija zbog toga šali sa Gordanom i kolektivno joj predlažemo da petak proglašni neradnim, jer su SNSD i SDS budni vikendom, a u Federaciji je mašinerija SDP-a BiH budna i noću i danju i tek kada dođe saopćenje vodeće partije, shvatimo da ni petak ni četvrtak više nisu istim danom, sada su nedjeljom.

Jučer smo tako naknadno obaviješteni da je Vlada Federacije jednoglasno zatražila tematsku sjednicu federalnog Parlamenta posvećenu „ aferi vezanoj za sramotne i nedopustive telefonske razgovore između predsjednika FBiH Živka

Konkursi

Stipendija iz ljudskih prava za novinarku

Novinarke iz štampe, elektronskih i onlajn medija koje prate ljudska prava i društvenu pravdu mogu da prijave za jednogodišnju

stipendiju.

International Women's Media Foundation (IWMF) prima prijave za stipendiju Elizabeth Neuffer, koja je dobila ime po dobitnici Nagrade za hrabrost u novinarstvu IWMF-a 1998. godine, a bila je dopisnica za Boston Globe, ubijena u Iraku maja 2003. Odabrana novinarka će provesti jednu akademsku godinu pohađajući posebno prilagođen program, uz pristup MIT-ovom Centru za međunarodne studije i medijskim kućama kao što su Boston Globe i New York Times.

Aplikantkinje moraju da imaju najmanje tri godine iskustva u novinarstvu, kao i odlično znanje engleskog jezika (usmenog i pisanog) da bi u potpunosti mogle da učestvuju u programu i imaju koristi od njega. Slobodne (freelance) novinarku takođe mogu da se prijave.

Biće obezbijedena stipendija, kao i troškovi, uključujući avionsku kartu, smeštaj i zdravstveno osiguranje.

Rok za prijave je 11. april.

Više informacija

Konkurs za dodelu grantova Bertha BRITDOC fonda za dokumentarne filmove

Novinari koji se bave dokumentaristikom mogu da se prijave za grant od 5.000 do 50.000 britanskih funti.

Bertha BRITDOC Fond za novinarstvo je međunarodni

filmski fond posvećen podršci novinarskih dokumentaraca duge forme.

Fond traži filmove koji otkrivaju nove priče, otkrivaju nepravdu i skreću pažnju na teme o kojima se ne izveštava, a kamerom ulaze u regione koji prethodno nisu viđeni. Zbog istraživačke prirode filmova duge forme, fond traži autore filmova sa novinarskim iskustvom.

Fond podržava dubinsko istraživanje i razvoj, produkciju istraživanja kroz vreme (longitudinalna istraživanja), uredničku podršku za strukturu dokumentaraca duge forme, obuku za rad u neprijateljskim uslovima, hitan transport i pravne savjete.

Grantovi se dodjeljuju kako prijave budu pristizale.

*Više informacija
Prijava*

Nagrada za izvještavanje iz oblasti energetike 2014

Fondacija Global Energy organizuje dodelu godišnje nagrade „Energija reči“ (The Energy of Words

Prize), koja je namijenjena novinarima koji se bave izvještavanjem iz oblasti energetike i životne sredine. Novinari, iz štampanih ili onlajn medija, mogu prijaviti svoje radove koji su objavljeni u periodu od 1. jula 2013. do 30. juna 2014. godine. Prijave, pored rada, koji može biti na bilo kom jeziku, treba da sadrže i kratak sažetak obrađene teme (do 400 reči), na engleskom jeziku. Krajnji rok za slanje prijava je 1. septembar 2014. godine. Pobjednik takmičenja će osvojiti putovanje na jedno od Global Energy događaja u Rusiji ili nekoj drugoj zemlji u svetu.

*Više informacija
Prijava*

Budimira i urednika Redakcije informativnog programa FTV-a Avde Avdića, koji su objavljeni u medijima”. Ni slova o raspravi na Vladi koja je u biti nenadležna, a da i ne pominjem da bi morala imati prećih poslova. Ni riječi o jedvitoj suglasnosti da je to tema parlamentarne komisije, ne: Klub zastupnika SDP-a u potpunosti, dakle, podržava padobransku ambiciju svog premijera Nermina Nikšića da se (i) na ovaj način pozabavi medijima jer, kako podsjećaju, “na telefonskim snimcima razgovora između navedenih osoba direktno se podrija ustavnopravni poredak FBiH, time što su se urednik FTV-a Avdić i predsjednik Budimir dogovarali i planirali uređivačku politiku ove televizije, blokade rada pojedinih institucija, medijsku egzekuciju političkih neistomišljenika i diskreditaciju sudija državnog Suda.” Klub zastupnika SDP-a podržava (i) upućeni “protest Udruženja novinara BiH Uredničkom kolegiju Federalne TV, u kojem se oštro osuđuje uplitanje urednika Avdića u političke igre i imenovanja na odgovorne funkcije u Federaciji BiH”.

Gdje li samo nađoše protest BH novinara? Udruga je - istine radi - dala saopćenje čiji se (očito) samo jedan dio dopao SDP-u i od toga su odmah napravili protest. Valja reći da su BH novinari s razlogom upozorili kolegu Avdića na neprimjereno i neprofesionalno ponašanje. No, koliko su samo puta ti isti BH novinari upozorili na neprimjereno uplitanje u uređivačku politiku javnih servisa u režiji urednika naklonjenih SDP-u pa se nikad niko iz te partije ne počea da zatraži bilo kakvu, a kamoli tematsku sjednicu Parlamenta? Da zaključimo: nemam nikakvih ambicija braniti Avdu Avdića i(li) Živka Budimira, ni jedan ni drugi nisu se proslavili objavljenim snimcima. O stavovima Parlamenta FBiH i tematskoj sjednici izlišno je i govoriti jer su ama baš sve političke stranke već rekly šta imaju, ne štedeći SDP-ove ambicije, pa je bjelodano da je ovo zapravo još jedan SDP-ov pokušaj da se prikaže žrtvom, identičan onom propalom setu antikorupcionih zakona za koje je svima - od Brux-

ellesa preko Mostara do Sarajeva - bilo jasno da su nedovršeni i loši, ali su SDP-u trebali da može mahati sobom kao tobožnjim borcem protiv kriminala.

U ovoj prislušivanoj priči daleko mi je zanimljiviji tajming i naravno porijeklo objavljenih razgovora. Prošlogodišnji spektakl dugih cijevi u Predsjedništvu BiH, u kojem sjedi i vrh Federacije, vodio je tužiteljski par Oleg Čavka i Diana Kajmaković. Gospođa Kajmaković je uredno zapovijedala akcijom ostavljanja novca u zgradi Vlade u Mostaru, ne znajući za nadzornu kameru koja je snimila njezino nedopustivo i neprofesionalno tužiteljsko ponašanje. FTV je objavila snimke, ali ne lezi vraže - niti jedan Parlament pa ni Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće niti disciplinski tužitelj ne prozboriše o dignitetu ove državne tužiteljice. Najnoviji tužitelj u Tužiteljstvu BiH je, napuštajući dužnost u Kantonalnom tužiteljstvu Sarajevo, kolegama sa glavnom tužiteljicom Nives Kanevčev na čelu u amanet ostavio pokretanje istrage protiv Olega Čavke zbog (ozbiljnih) optužbi za uzimanje mita. Oleg Čavka je jednom već kažnjen od VSTV-a, zbog narušavanja digniteta tužitelja i čuvenog angažmana u diskreditaciji nekadašnjeg glavnog tužitelja Tužiteljstva BiH Milorada

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slučajevi:

Mirsada Čaluk - Općinski sud Kakanj donio presudu u korist tužiteljice, novinarku Mirsade Čaluk. Tuženi NTV-IC doo Kakanj uložio žalbu na presudu. Punomoćnik tužiteljice Kantonalnom sudu Zenica podnio odgovor na žalbu. Čeka se odluka suda.

Sanja Bjelica Šoganović - Novinarka Dnevnog lista obratila se Liniji za pomoć novinarima u vezi sa medijskom hajkom koju je protiv nje pokrenuo načelnik policije Mostar, Draženko Miletić. Linija za pomoć novinarima uputila je protestno pismo MUP-u HNK, Kantonalnoj upravi policije i Upravi policije Mostar.

Azira Hrustemović - Novinarka BHRT-a obratila se Liniji za pomoć novinarima u vezi sa prijeljama i pritiscima grupe građana koji su učestvovali u Plenumu građana u Sarajevu. Udruženje BHN i Linija za pomoć novinarima uputili su saopćenje za javnost/javni apel Plenumu građana za poštovanje novinara i njihovih prava na rad.

Helsinški parlament građana Banja Luka - Banjalučki dnevni list Glas srpske optužio je i napao u medijima nevladine organizacije Oštrula i Slobodna Republika kao krivce koji "haos" iz Federacije prenose na Republiku Srpsku. Linija za pomoć novinarima pomogla sa pravnim savjetima.

Amila Kahrović Posavljak - Obratila se Liniji za pomoć novinarima nakon javnog poziva na linč preko društvene mreže Facebook upućene sa portala ljutakrajina.net. Linija za pomoć novinarima pomogla pravnim savjetima i poslala dopis policiji i tužilaštvu.

Semira Degirmendžić - U javnosti su osvanuli plakati novinarku Dnevnog avaza, Semire Degirmendžić, sa tekstom koji ima političku poruku i predstavlja direktan atak na ovu novinarku. Linija za pomoć novinarima je uputila zahtjev policiji da se provede istraga. BHN su se takođe oglasili javnim saopćenjem u kojem se osuđuje napad na novinarku i poziva policiju da istraži slučaj.

Nermin Bise - Honorarni saradnik BH Radija 1 Nermin Bise obratio se Liniji za pomoć novinarima nakon što mu je telefonski uručen otkaz bez ikakve pismene odluke i obrazloženja. Slučaj u toku.

Barašina. Izdržao je kaznu šestomjesečnog smanjenja plaće od 10 posto i dohvatio se novih zadataka. Koliko je dobro, temeljito i profesionalno obavio zadatak, svjedoče one duge cijevi u Predsjedništvu BiH u kojem još niko nije izračunao koliki je atak izveo na ugled države BiH paradirajući u pratnji Četnika hodnicima najvažnije državne institucije.

O rezultatima parade izjasnio se Ustavni sud BiH nedvojbeno ustvrdivši da je kompletna akcija izvedena na rekla-kazala dokazima, pa je predsjednik Federacije Živko Budimir ekspresno pušten iz zatvora. Sud BiH je skupljao mrvice vlastitog dostojanstva, Tužiteljstvo, tj. Čavka svoje žalbe kitio po zvaničnim internet-stranicama, od afere Budimir ostala češka zbrojovka na Općinskom sudu, a pred Kantonalnim će se valjda jednog dana raspetljati ko je krivlji - SDP-ov ministar pravde Zoran Mikulić, koji je kod Komisije za pomilovanja insistirao na prijedlogu za Mirsu Švicarca ili sam Budimir, koji je Komisijin-Mikulićev prijedlog prihvatio. U toku istrage predsjednik FBiH je prisluškivan, kao i svi koji su razgovarali s njim. Preslušala sam, naravno, prisluškivane razgovore i nikako ne mogu da odgonetnem kako to da čujemo kašalj Avde Avdića prije nego se telefonska veza sa Budimirom uspostavi? Ko je, dakle, prisluškivan: Budimir ili Avdić? Ili se naprosto radi o još jednom naređenju poput onog koje je direktor SIPA potpisao kada je tražio prisluškivanje redakcija Oslobođenja i Dana, sve ne mogavši da otkrije čiji je mobilni telefon fiksni broj naše centrale? Olega Cavku niko još nije pitao kakav je to on peh pa uvijek cure informacije i dokumenti iz istrage koje vodi?

Uzdajem se u Dušanku Majkić. Ona bi danas trebala da nastupi kao svjedokinja u još jednom spektaklu na čijem je čelu Čavka. To je ona prevažna istraga protiv NN lica koja nisu provela presudu Sejdić - Finci. Zadatak je više nego lak, no ne sumnjam da u sklopu ove međunarodno značajne istrage Cavku čeka težak posao. Valja njemu detaljno istražiti svaki detalj u radu Parlamenta BiH i što je još važnije svaki razgovor koji su šestorke/sedmorke vodile kako sa evropskim predstavnicima, tako i međusobno. Baš me zanima sluša li Čavka Sorensena, Fülea? Da li su Zlatko Lagumdžija, Sulejman Tihić, Bakir Izetbegović, Milorad Dodik, Mladen Bosić, Dragan Čović, Fahrudin Radončić, Božo Ljubić i Martin Raguž od početka istrage prisluškivani? Ili će tek biti i to samo neki od njih? I kada ćemo dobiti transkripte u medijima? Uoči izbora? Taman je toliko vremena trebalo za razgovore Budimir - Avdić. Ili sam ja potpuno u krivu pa su razgovori procurili sad, na krilima Inzkovih kritika Budimira? Kako god, nekako mi se čini da je došlo vrijeme da se obavi jedna kvalitetna parlamentarna rasprava: ko sve i za koga prisluškuje.

(Preuzeto sa portala Oslobođenje.ba)

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Velida Kulenović
Mirza Sadiković
Siniša Vukelić
Admir Kadrić
Vladimir Šušak
Alena Beširević

Urednik

Adis Šušnjar

Tehničko uređenje

Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrtka 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072
e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;
web: www.bhnovinari.ba